

Sygn. akt I UK 456/14

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z odwołania H. H.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 27 maja 2015 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z dnia 1 lipca 2014 r., sygn. akt III AUa 167/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Białymstoku III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 1 lipca 2014 r. oddalił apelację wnioskodawcy H.H. od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 21 października 2013 r., którym oddalono jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 12 września 2012 r. odmawiającej wnioskodawcy przyznania prawa do wcześniejszej emerytury.

Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, że praca wykonywana przez wnioskodawcę w Fabryce Maszyn Rolniczych „A.” w C. w okresie od 15 grudnia 1976 r. do 12 kwietnia 1981 r. na stanowisku ślusarza napraw gwarancyjnych nie podlegała zaliczeniu do prac wymienionych w Dziale IV poz. 38 wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w

szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) jako „prace antykorozyjne i termoizolacyjne urządzeń i instalacji technologicznych”. Trafnie bowiem ustalił Sąd pierwszej instancji, że na zajmowanym pracy stanowisku wnioskodawca zajmował się przede wszystkim usuwaniem usterek produkowanych chłodzi, głównie na hali produkcyjnej, ale wykonywał również inne prace na polecenie przełożonych, w tym naprawy gwarancyjne poza zakładem pracy. Nawet jeżeli przy naprawach podzespołów chłodzi zachodziła konieczność pracy ze szkodliwą watą szklaną, to „nie mogło to mieć miejsca codziennie, a co najwyżej często”. W konsekwencji w spornym okresie zatrudnienia wnioskodawcy na stanowisku ślusarza napraw gwarancyjnych nie wykonywał on stale i w pełnym wymiarze czasu szkodliwych dla zdrowia czynności termoizolacyjnych. Nie wykazał zatem, że wykonywał pracę w warunkach szczególnych przez okres co najmniej 15 lat, przeto nie mógł nabyć prawa do wcześniejszej emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił naruszenie: 1/ art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach w związku z § 2 ust. 1 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. przez jego błędne zastosowanie i przyjęcie w oparciu o opinię biegłego, że skarżący nie przepracował 15 lat w warunkach szczególnych, w sytuacji gdy w świetle zeznań świadków, którzy pracowali na tej samej hali produkcyjnej, wynikało, że znajdowała się też „malarnia oraz miejsce demontażu i montażu izolacji z waty szklanej”, co pozwala zakwalifikować wykonywane przez skarżącego zatrudnienie jako „prace różne - lakierowanie ręczne lub natryskowe - nie zhermetyzowane”, 2/ art. 382 k.p.c. przez bezpodstawne pominięcie, że” z zeznań świadków wynikał fakt wykonywania pracy przez skarżącego na hali w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk lakierniczych pomimo, że z akt sprawy L. J. dołączonych do sprawy skarżącego, a w szczególności z opinii biegłej nr [...] z dnia 29 kwietnia 2008 r. wynikało, że okoliczność ta ma istotne znaczenie dla kwalifikacji do kategorii prac wykonywanych w warunkach szczególnych z powołanego rozporządzenia, albowiem biegła w tamtej sprawie uznała wykonywanie pracy w takich warunkach jako „prace różne - lakierowanie ręczne lub natryskowe - nie zhermetyzowane”.

Zdaniem skarżącego skarga jest oczywiście uzasadniona, co „wynika z samej istoty regulacji dopuszczającej przejście osoby na wcześniejszą emeryturę oraz skrajnie formalne stanowisko Sądu orzekającego, na skutek którego odwołującemu odmówiono prawa do wcześniejszej emerytury”. W konsekwencji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącego zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie nadawała się do przyjęcia jej do rozpoznania. Wprawdzie można oprzeć ten środek zaskarżenia na naruszeniu przepisów postępowania (jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy), ale podstawą taką nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.). Wskazany w podstawie skargi zarzut naruszenia art. 382 k.p.c. nie może stanowić samodzielnego uzasadnienia podstawy skargi kasacyjnej naruszenia prawa procesowego wskutek wydania zaskarżonego orzeczenia na podstawie wadliwie zebranego materiału dowodowego w pierwszej instancji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2011 r., V CSK 515/10, LEX nr 1108523). Brak innych skutecznych proceduralnych podstaw skarg kasacyjnych sprawiał, że Sąd Najwyższy był związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego wyroku (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), z których jednoznacznie wynikało, że praca wnioskodawcy w spornym okresie na stanowisku ślusarza napraw gwarancyjnych różniła się od zatrudnienia na jego poprzednim stanowisku pracy ślusarza montażowego chłodni domowych na Wydziale W-2, zaliczonego do prac antykorozyjnych i termoizolacyjnych urządzeń i instalacji technologicznych. Równocześnie z przekonujących ustaleń Sądu Apelacyjnego wynikało, że zakres napraw gwarancyjnych na kolejnym stanowisku ślusarza napraw gwarancyjnych nie polegał wyłącznie na izolowaniu urządzeń chłodniczych szkodliwą dla zdrowia wataą szklaną, które ponadto zalicza się do prac uprawniających do nabycia emerytury w obniżonym wieku wtedy, gdy były wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu

pracy. Tymczasem praca skarżącego na stanowisku ślusarza napraw gwarancyjnych wymagała wykonania szeregu równorzędnych czynności, w których żadna nie miała takiego „dominującego” charakteru. W szczególności prace wymagające izolacji naprawianych urządzeń watą szklaną miały charakter incydentalny lub „uboczny”. Dlatego wykonywanie takich napraw gwarancyjnych nie zostało objęte wykazem A rozporządzenia wykonawczego z dnia 7 lutego 1983 r.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia, a praca na konkretnym stanowisku może być związana z większym lub mniejszym stopniem uciążliwości w zależności od tego, na czym polegają wykonywane przez pracownika obowiązki. W rozpoznanej sprawie nie było podstaw do ustalenia, że wszyscy pracownicy wykonujący swoje czynności w jednostkach organizacyjnych zakładu pracy, w których jako podstawowe wykonywane są prace w warunkach szczególnych, np. prace lakiernicze lub polegające na wykonywaniu stale i w pełnym wymiarze czasu pracy izolacji urządzeń szkodliwą watą szklaną, ale niebędące w całości tymi podstawowymi, pozostają w takiej samej sytuacji prawnej w zakresie możliwości zakwalifikowania tej pracy jako wykonywanej w warunkach szczególnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2014 r., I UK 388/13, LEX nr 1464690). W miarodajnie ustalonym stanie faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) wykluczone było zatem ustalenie, jakoby skarżący pracował stale i w pełnym wymiarze przy pracach wymienionych w Dziale IV wykazu A rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r.

W szczególności bezpodstawny i chybiony był wniosek skarżącego o tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność wymaga wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Spełnienie takiej przesłanki możliwe jest wyłącznie przy takim naruszeniu prawa, którego stwierdzenie nie wymaga dokonywania pogłębionej analizy prawnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 lipca 2007 r., II UK 45/07, a także z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07, oba dotychczas niepublikowane). Tak rozumiane „oczywiste uzasadnienie” skargi nie zostało w przez jej autora wykazane. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący twierdził, że jej oczywiste uzasadnienie „wynika z samej istoty regulacji dopuszczającej przejście osoby na wcześniejszą emeryturę oraz skrajnie formalne stanowisko Sądu orzekającego, na skutek którego odwołującemu odmówiono prawa do wcześniejszej emerytury”, jednak w żaden sposób nie wykazał, aby wskazane przepisy zostały naruszone w sposób kwalifikowany widoczny na pierwszy rzut oka.

W konsekwencji Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji w zgodzie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.